

LHV Noortepank
esitleb:

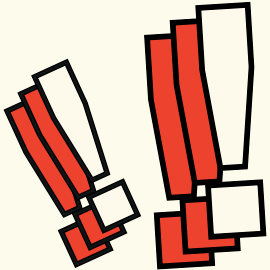
**Kuidas
mitte olla vaene?**

võlgade kursus

Mis on võlg?

Võlg on laenuks saadud ja tagastamisele kuuluv rahasumma, kaup või teenus.

Laenusaaja on kohustatud laenu tagastama kokkulepitud tingimustel.

Tagastatavat laenusummat nimetatakse laenu põhiosaks, laenu kasutamise eest aga tuleb maksta tasu ehk intressi.

Ilmselt oled isegi mõned eurod
sõbralt võlgu võtnud, eks!

Ka väikesed summad tuleb
kohe tagasi maksta –
justkui oleks sõbra
asemel pank.

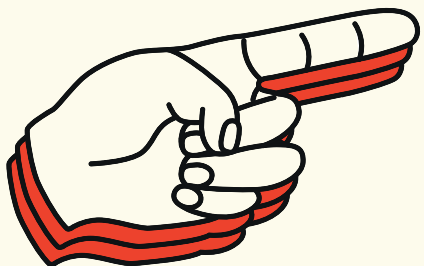
Aga **millal ja kuidas** oleks
üldse mõistlik laenu võtta?

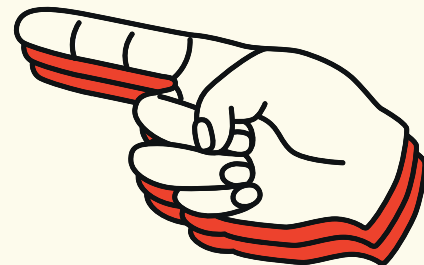
Samm nr **1** tee endale enne laenu
võtmist selgeks, kas sul
on seda kindlasti vaja

Laenuga kaasnevad alati **riskid ja lisakulud** nagu **intress**, mida tuleb tavaliselt **koos tagasimaksetega** järjepidevalt maksta.

Seepärast **ei tohiks** laenuotsust
teha kergekäeliselt.

Enne kui endale **laenu-** **kohustuse** võtad, siis küsi:

1

Kas mul on tõesti seda asja vaja,
mille jaoks raha laenan?

2

Kas ostu on võimatu
edasi lükata?

3

Kas ostuks ei saa kasutada
olemasolevaid sääste?

Kui vastasid vähemalt kahele küsimustele jaatavalt,
siis on laenuvõtmine suure tõenäosusega õigustatud.
Juhul, kui tuli mitu eitavat vastust, siis peaksid
kaaluma laenu asemel muid alternatiive.

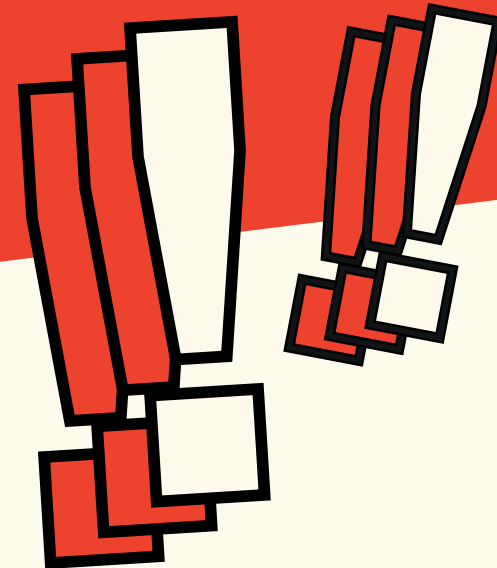
ülesanne

Tuleta meelde, mille
jaoks viimati võlgu
võtsid ja küsi endalt selle
kulutuse kohta üleval
olevad küsimused.

Kas oleksid võinud laenu
asemel ostu edasi lükata?

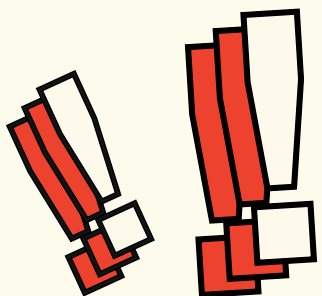
Samm nr **2** selgita välja kõik laenuga seonduvad kulud

On palju inimesi, kes alahindavad laenuga seotud kulusi. Ole sina targem ja tea, et lisaks intressile võivad laenu hinna määrata **muud tasud**: lepingu sõlmimise tasu, kontohaldustasu, arvete esitamise igakuine tasu jms.

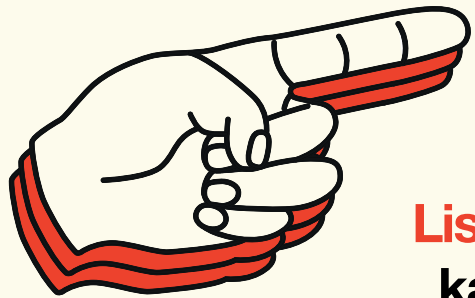

Laenu koguhinna väljaselgitamiseks on loodud abimees nimega **krediidi kulukuse määr**, mis näitab laenu reaalselt kulu ühe aasta kohta.

Krediidi kuluse määr on **tähtsam kui intress**, sest intress on ainult üks laenu kuludest ja seega intress ei iseloomusta laenu täpselt kogukulu. Mida suurem on krediidi kulukuse määr, seda rohkem pead laenu eest tagasi maksma.

Samm nr veendu, et laenu kogukulu on sulle jõukohane

Vaata üle oma igakuised kulud ja tulud –
laenukohustused ei tohi ületada 50% sinu
igakuisest sissetulekust.

Lisa igakuine laenumakse oma eelarvesse ja selgita välja,
kas sul ikka jääb pärast selle mahaarvamist mõistlik summa
igapäevasteks kulutusteks.

Pea meeles, et laen on alati kohustus, mitte lisasissetulek.

Pea siis meeles, et **rahabossiks** saad kui:

Enne võlgu võtmist selgitad välja, kas sul on ikka on seda raha päriselt vaja.

Enne kui raha laenama hakkad, selgitad välja **laenu kogukulu**.

Veendud, et jõuad võlga **tagasi maksta**.

Aja rahaasju targalt ja **#äraolevaene!**

lhv.ee/noor